

نام و نام خانوادگی: تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۱۱

صفحه: ۱ از ۴

پایه: دهم رشته: انسانی

نام درس: علوم و فنون ادبی نوبت: صبح

نام دبیر: استاد مختاری

نام مصحح: نمره با عدد:

نمره تجدیدنظر با عدد:

نام مصحح تجدید نظر:

تاریخ و امضا: نمره با حروف:

تاریخ تجدید نظر و امضا:

تاریخ و امضا: نمره با حروف:

بارم

سوالات و پاسخ‌ها

ردیف

الف) تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی

۰.۷۵

۱ متن را از چند سطح بررسی می‌کنند؟ نام ببرید.

۰.۷۵

۲ در دوره هخامنشیان چه متونی به خط میخی نوشته می‌شد؟

۰.۵

۳ زبان‌های ایرانی میانه، به دو گروه زبان‌های و تقسیم می‌شوند.

۰.۷۵

۴ با توجه به گروه «الف» ردیف «ب» را کامل کنید:

گروه «ب»	گروه «الف»
۱- شاهنامه ابومنصوری	الف) اصل این کتاب به زبان عربی نوشته شده، اما جمعی از دانشمندان آن زمان آن را به فارسی برگردانند.
۲- ترجمه تفسیر طبری	ب) به دستور منصور بن نوح سامانی «تاریخ مفصل محمد بن جریر طبری» تحت عنوان «تاریخ الرسل و الملوک» را که به زبان عربی نوشته بود، به فارسی برگرداند.
۳- تاریخ بلعمی	پ) این کتاب در حدود سال ۳۴۶ قمری، به دست عده‌ای از دانشوران خراسان، نوشته شد و موضوع این کتاب، تاریخ گذشته ایران است.

۵ درست یا نادرست بودن هر یک از جمله‌های زیر را بنویسید:

الف) شاهنامه ابومنصوری در حدود سال ۳۴۶ قمری به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شد.

ب) از قرار گرفتن قافیه در پایان هر دو مصراع یک بیت، می‌فهمیم که قالب آن قصیده است.

پ) یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خط عربی بود.

ت) پس از سقوط دولت ساسانی، آثار فراوانی به زبان‌های فارسی، پهلوی و عربی پدید آمد.

۰.۲۵

۶ حماسه ملی ایران و شعر حماسی با به اوج رسید.

ردیف	سؤالات و پاسخ ها	صفحه: ۲ از ۴	بارم
۷	(ب) موسیقی شعر چه زمانی دو مصراع یا بیت با یکدیگر هم وزن هستند؟		۱
۸	به مقدار آوایی که دهان با یک بار باز شدن، آن را ادامی کند، چه می گویند؟		۰.۲۵
۹	ابتدا تعداد واج های هر یک از هجاهای زیر را بنویسید سپس هجاهای آن را با علامت مخصوص آن بنویسید. الف) بیماری ب) عسرت		۱.۵
۱۰	مصراع اول بیت زیر را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید، سپس هر هجا را با علامت های مخصوص بنویسید: بشنو از نی چون حکایت می کند از جدایی ها شکایت می کند		۱.۵
۱۱	ابیات زیر را از نظر آهنگ و موسیقی بررسی کنید: (دو مورد) ای ساربان آهسته ران کارام جانم می رود محمل بدار ای ساربان تندی مکن با کاروان وان دل که با خود داشتم با دلستانم می رود کز عشق آن سرو روان، گویی روانم می رود		۰.۵
۱۲	واج آرایی صامت ها از مصوت ها است.		۰.۵
۱۳	الگوی هجای واژه « کار » را بنویسید.		۰.۲۵

ردیف	سوالات و پاسخ ها	صفحه: ۳ از ۴	بارم
۱۴	(پ) زیبایی شناسی واژه های و در عبارت زیر سجع متوازی دارند. « جوانمرد که بخورد و بدهد به از عابد که روزه دارد و بنهد. »		۰.۵
۱۵	نوع سجع را در عبارت های زیر بنویسید : الف) الهی اگر بهشت ، چون چشم و چراغ است ، بی دیدار تو ، درد و داغ است. ب) طالب علم ، عزیز است و طالب مال ، ذلیل . پ) این دلق موسی است مرقع و آن ریش فرعون است مرصع .		۰.۷۵
۱۶	در بیت « گر اظهار پشیمانی کند گردون مشو ایمن / که بد عهد از پشیمانی ، پشیمان زود می گردد » چه عاملی باعث ایجاد موسیقی شده است؟		۰.۵
۱۷	در بیت « ما را سری است با تو که گر خلق روزگار / دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریم » : الف) کدام واژه تکرار شده است ؟ ب) تکرار این واژه چه آرایه ای را به وجود آورده است ؟		۱
۱۸	در کدام بیت واج آرایه و در کدام یک واژه آرایه وجود دارد ؟ الف) خواب نوشین با مداد رحیل باز دارد پیاده راز سبیل ب) پس هستی من ز هستی اوست تا هستم و هست دارمش دوست		۱
۱۹	در هر بیت چه آرایه ادبی وجود دارد ؟ الف) از در درآمدی و من از خود به در شدم ب) لبخند تو خلاصه خوبی هاست پ) زین کاروانسرا ، بسی کاروان گذشت گویی کزین جهان به جهان دگر شدم لختی بخند ، خنده گل زیباست ناچار ، کاروان شما نیز بگذرد .		۱.۵
۲۰	آرایه ای که از تکرار در یک واج (صامت و مصوت) حاصل می شود نامیده می شود.		۰.۲۵
۲۱	واژه هایی را که سجع به وجود آورده اند بیابید و نوع آن را بنویسید : « ملک بی دین باطل است و دین بی ملک ضایع »		۰.۵

ردیف	سؤالات و پاسخ ها	صفحه: ۴ از ۴	بارم
	(ت) نقد و تحلیل شعر و نثر		
۲۲	هر یک از جمله های زیر مربوط به کدام قلمرو ادبی، زبانی و فکری می شود؟		۱.۵
	الف: بیان مسائل عرفانی یا اخلاقی (ب) وجود واژگان کهن در متن (ج) نوع قرار گرفتن قافیه شعر		
۲۳	شعر زیر را از نظر قلمرو فکری بررسی کنید:		۱
	نهنگی بچه خود را چه خوش گفت به موج آویز و از ساحل پرهیز	به دین ما حرام آمد کرانه همه دریاست ما را آشیانه	
۲۴	متن زیر را در سطح فکری، زبانی و ادبی بررسی کنید و هر کدام را بنویسید.		۱.۵
	روزی شخصی پیش بهلول، بی ادبی نمود، بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی؟ او گفت: چه کنم آب و گل مرا چنین سرشته اند. گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته اند، اما لگد کم خورده است.		